

[Poul Møller.]

egen vakkelvornhed giver dem, der har disse synspunkter, en undskyldning for at føre dem frem.

Endelig vil en tøven også medføre, at man i Fællesskabet vil tvivle på det danske folks egentlige europæiske indstilling. Der er jo ingen, der, når man drøfter tingene i Strasbourg eller i Bruxelles, tvivler om det danske folks interesse i at få afsætning for markedsprodukterne; men der er vel nok nogle, der ligesom tvivler lidt på det danske og de skandinaviske folks egentlige europæiske indstilling til Romtraktaten med alle dens formålsbestemmelser og med det, der står i præambelen om det politiske fællesskab som målet. Det er her, der er en vis tvivl, og den vil blive underbygget, hvis vi nu tøver og nøler udelukkende for at se, hvordan det går med forhandlingerne mellem Storbritannien og Fællesskabet.

Situationen er jo ikke den, at Fællesskabet er ivrigt efter at få udvidet sin medlemskreds; det er jo ikke således, at de, der vil tilmelde sig klubben, får lov til at bestemme vedtægterne i den klub, der består og trives. Derfor må vi se i øjnene, at vor forhandlingsposition over for Fællesskabet i forvejen såmænd ikke er alt for god, og skal vi opnå noget reelt under de forhandlinger, der skal føres, f. eks. om landbrugsplanens ændring, så er det givet, at vort europæiske sindelag og vilje ikke må kunne betvivles.

Jeg er derfor helt enig med regeringen i, at der må handles, og at vi må handle nu. Jeg er det også, fordi den europæiske tanke er stor og er perspektivrig. Det er ikke kun et afsætningsproblem for Danmark; det er et spørgsmål, om vi vil være med i et europæisk samarbejde henimod de højeste mål for de vesteuropæiske samfund. Det er et spørgsmål, om vi vil være med i en udvikling, der kan skabe den tredje styrke i verdenspolitikken, som hr. Per Hækkerup sagde det — ikke i strid med og ikke i modsætning til USA, men i et jævnyrdigt samarbejde med USA. Vi må bort fra den tilstand, at Europas forhold og Europas problemer, også Vesteuropas problemer, skal afgøres hen over hovedet på Vesteuropas befolkninger, fordi de, splittede, står svagt og splittede ikke er i stand til at tale deres

egen sag med tilstrækkelig vægt, når de europæiske spørgsmål skal afgøres.

Jeg kan også se et perspektiv f. eks. over for sikkerhedspolitikken, hvis vi en dag skal afvikle vort medlemskab af NATO — jeg tror hverken det bliver i 1969 eller i 1970, men ingen alliance varer evigt, så jeg tror, at det eneste alternativ, der i det lange løb vil være til NATO, er det europæiske samarbejde, med den styrke, der kan stå bag en sådan vesteuropæisk enhed. Det er perspektiver, der ligger langt ude. Det er træet, der skal vokse, som — jeg havde nær sagt — den gamle gartner fortalte os om i går; men det skal også plantes først, og det skal forhåbentlig plantes i en ordentlig jordbund; det kommer jeg tilbage til.

Jeg betragter det også som et perspektiv, at Europa kan tage del i den moderne udviklingsforskning, at man ved fællesskab kan standse den brain-drain, den flugt af forskere og videnskabsmænd bort fra det europæiske område, som i dag finder sted til de gigantstormagter, som er i stand til at give dem rige udfoldelsesmuligheder, hvad Europa ikke er i dag.

Jeg betragter det som en opgave for Europa at stå sammen også i u-landspolitikken. Jeg er enig med hr. Per Hækkerup om, at skal vi endelig gennemgå, hvad der ydes af Fællesskabets lande til u-lande, så yder de nok i gennemsnit betydeligt mere pr. borger, end vi gør herhjemme, så i den henseende behøver vi ikke at nære frygt for Fællesskabet. Men det er vigtigt, at vi kan løse store opgaver i fællesskab. Vi er altså rede til at plante træet, men jordbunden er naturligvis ikke lige gyldig.

Der er sket en rig industriel udvikling i de år, vi har været medlem af EFTA, og det konservative folkeparti fortryder ikke, at vi stemte for vort medlemskab af EFTA, når situationen var den, at Europa var delt i flere markeder. Men netop nu er det — som det også fremgik af hr. Per Hækkerups tale — som om kulminationen i vor industrielle udvikling inden for EFTA-området er nået. Under de nuværende markedsforhold kommer man nok til at opleve, at også industrieksporten vil vise stagnationstegn, og med den økonomiske politik, der føres her i landet, bliver det jo vanskeliggere